

binnen. Ze dragen allen brillen waarvan de glazen vervangen zijn door sinaasappelschillen. Ze lezen in bijbels die ze averechts houden. Van de volksen zijn alleen Fleur en Brunat aanwezig. Officiant in de kerk is René Vincotte. Koot trekt een ezel bij z'n staart de kerk binnen.

Allen (zingend)
Uit het morgenland
Kwam een ezel
Mooi en sterk
Geen last was 'm te zwaar
Hé, heer ezel, hé!

Op de heuvel van Sichem
Droeg hij Reuben
Over de Jordaan
Liep hij naar Betlehem
Hé, heer ezel, hé!

Hert noch geit
Dansen zo sierlijk
Geen kameel uit Jordanië
Draaft zo snel
Hé, heer ezel, hé!

Terwijl hij een kar trekt
Zwaar geladen
Maakt z'n sterke kaakbeen
Het harde graan tot meel
Hé, heer ezel, hé!

Baardige gerstaren
En distels eet hij
Kaf scheidt hij van het koren
Op de dorsvloer
Hé, heer ezel, hé!

Amen, mag je wel zeggen, ezel
Je maag is volgestouwd met voor
Amen, en nog eens, amen
Verachtend wat oud is
Heda, heda, hé!
Mooie heer ezel, ga
Mooie mond, zing wat, vooruit!

(Koot leidt de ezel naar het altaar. Daar neemt hij het missaal van de officiant weg en verbergt het vliegensvlug onder de rokken van een van de aanwezige vrouwen)

Vincotte Deze dag is een dag van vreugde. Geloof me: dat men iedereen die triestig is van deze plechtigheid verjage.

Dat men alle mensen die haatdragend of melancholisch zijn, verwijdere.
Zij die het feest van de ezel vieren, willen alleen maar vrolijkheid.

(Vincotte wil uit het missaal voorlezen, maar hij zoekt het tevergeefs)

Waar is het missaal? Zonder missaal ben ik machteloos.

(Koot gaat het zoeken; hij licht de rokken van alle aanwezige dames op)

Koot (de rokken oplichtend) Femme folle à la messe... femme molle à la fesse!

(Hij vindt tenslotte het boek en overhandigt het aan Vincotte)

Vincotte (zingend met het boek vóór 'm) Ik treed voor het altaar van de wijngod.

Allen Tot hem die het hart van de mensen verblijdt.

Vincotte Laten we drinken! Ontneem ons, Bacchus al onze kleren, opdat we waardig mogen zijn, met naakte lichamen de kroeg te betreden

Per omnia pocula poculorum. Stramen!
(Koot reikt Vincotte nu een nachtspiegel aan, gevuld met roet)

Op de knieën voor de heilige pot!
Op de knieën voor de heilige pot!

(Allen knielen. Vincotte besprenkelt hen overvloedig met roet. Sommigen maakt hij het gezicht zwart. Vervolgens staan ze op en beginnen door de kerk te lopen, terwijl ze de dierlijkste geluiden uitstoten)

Koot Femme folle à la messe, femme molle à la fesse!

Vincotte Ite missa est!
Allen Deo Gratias!

(Allen gaan weg)

Scène 4

In de smalle, bochtige hoofdstraat van Romans. Zondagnamiddag 14 februari om 14 uur.
Te midden van een hels kabaal stoten twee stoeten op

elkaar. De eerste stoet is die van de patrijs: aan de kop Laroche, de Manissieu en Coste, Laigle en Jourdain en nog andere burgers. De tweede stoet is een begrafenisstoet (overwegend rode en blauwe kleuren) Paumier, nog altijd verkleed als beer, Philippe Guérin en Mengarde Coste met haar kind, Brunat, koning van het schaap, Koot, Pain Blanc, Caseneuve, Fleur en nog andere volksen.

De deelnemers aan de begrafenisstoet dollen met een lededop, die geleidelijk uit mekaar valt. Ze verscheuren de brokstukken met hun tanden. Ook voeren ze een ezel mee, waarop iemand achterste voren zit.

Koot Overeind, lieve harlekijn

je moeder mag je wel

en je liefje ook

hopla, lieve harlekijn!

(Wanneer Paumier de andere stoet ziet, laat hij een vervaarlijk gebrul horen)

Laigle Moeder, moeder, de beer is los,

Hoor dat dier eens brullen;

Snij 'm neus en oren af

Dan hebben we wat te smullen

(In de begrafenisstoet dolt men verder met de pop)

Koot Lieve harlekijn

Je vader mag je wel

wij houden ook van je

hopla, lieve harlekijn!

Laroche Halt, lijd dragers en boemannen! Jean Serve Paumier, ik, Claude Laroche, koning van Romans, nodig u uit op het feestmaal van de patrijs en op het bal dat morgen, op vette maandag, in de raadszaal van het stadhuis doorgaat.

Paumier (vastberaden) Bedankt, Laroche, voor de uitnodiging! Ik zal nooit op een plaats zijn waar jij zegeviert, als ik dat kan vermijden. Als ik op een plek ben, waar jij komt, zal ik niet voor je weggaan. Maar ik zal nooit naar een plaats gaan, waarvan ik weet dat jij er bent.

(Treurmuziek. De resten van de pop worden berecht en dan wordt er aanstalten gemaakt om ze te begraven)

Laroche (smalend) Wie begraven jullie?

Paumier Het oude, het ondeugdelijke, het verdorvene, de rijken, de macht en de orde, koning Laroche! Of moet ik je verrader, stroman van Guérin noemen?

Laroche Paumier, ik waarschuw je voor de laatste keer. De leden van m'n raad zullen recht doen opdat m'n volk geen reden tot klagen heeft. Zij zullen het volk rijk maken. Wie niet z'n plicht doet, wordt gehangen!

Pain Blanc Het volk wil niet rijk worden op jullie manier! Als aagieren! Wij pletten de rijken tot pulp! Zelfs in hun eigen huis zijn ze de baas niet. Hun vrouwen slaan hen en maken hoorndragers van hen. Ha, ha, ha!!! Kom, mannen, laten we hen kisten en ter aarde bestellen.

(Te midden van hetzelfde helse lawaai zetten beide stoeten hun weg verder)

Scène 5

Op een plein van de stad Romans. Zondagnamiddag 14 februari om 16 uur. Met veel muziek maken de speellieden hun opwachting. Ze willen straattoneel brengen. Het volk van Romans, waaronder alle bekenden, dus ook Paumier en Philippe, loopt te hoop. Er komen geen burgers kijken.

Leider van de speellieden Romanen, wij spelen voor jullie de wreedheid en niets anders dan de wreedheid. Met ons spel willen we jullie alle conflicten die in jullie slapen, met hun krachten teruggeven. Net als de pest zijn we een reusachtige oproeping van krachten die jullie geest door het voorbeeld terugvoeren tot de oorsprong van zijn conflicten. Wij richten ons in de eerste plaats op de zintuigen en niet tot het verstand. Romanen, wij spelen voor jullie het spel van Rosetta en de beer. (De muzikanten die deel uitmaken van de groep stellen Rosetta aan de kijkers voor: een weelderig, erotisch meisje met exotisch haar. Er is ook 'n groepje jagers met grote rode neuzen en oude geweren. Met z'n allen gaan ze zagezeggd op weg. Plots daagt de beer op. Hij stort zich op Rosetta. Er ontstaat een geweldig geharrewar. Schoten weerklinken. De beer wordt gevangen. Triomfantelijk brengen de jagers hem naar het centrum. De leider van de jagers spoort er iedereen

toe aan het carnaval te vieren. De beer kan zich echter van z'n boeien bevrijden. Hij overveldigt Rosetta, sleurt haar mee en verstopt zich met het meisje in een primitieve hut, waarvan de deur dichtgaat. Een tijdje later komen de twee naar buiten. De beer neemt hals over kop de vlucht. Een schot weerklinkt.

Jagers samen roepend STERF EN WORD!!!
STERF EN WORD!!!

Het dier zakt in mekaar. Vier mannen nemen het op, dragen het naar het centrum terug en zetten het op een stoel, waar het weer tot leven komt. De kop van de beer wordt afgenomen, de voorschoot van Rosetta wordt 'm voorgebonden en hij krijgt een waterbekken op de knieën gezet, waarin de leider der jagers al dansend wijn giet. Hij zept de beer in met een appel die hij in de wijn dompelt. Vervolgens scheert hij 'm, terwijl hij met een bijl zwaait. Alles gebeurt al dansend. Zodra de beer geschoren is, stort hij zich weer op Rosetta. Er klinkt een geweerschot.

Jagers (samen roepend) STERF EN WORD!!!
STERF EN WORD!!!

De beer stort dood ter aarde. Men danst rond het kadaver. Vier mannen nemen het op en dragen het weg. Er speelt lugubere muziek. De toeschouwers applaudisseren. De speellieden danken buigend. Iedereen verwijdt zich.

Scène 6

In het huis van Paumier, aan de over van de Isère. Zondag 14 februari, 's avonds laat. Gekleed als beer staat de heer des huizes na te denken.

Paumier (fluisterend) Sterf en word!

(harder) Sterf en word!!

(roepend, vragend, huilend) Sterf en word!!!

Philippe (roepend uit een andere kamer) Jean Serve!?

Paumier (geschrokken) Hé!

Philippe (komt op met zeer weinig kledij, maar niet uitdagend) Wat sta je daar tegen de maan te huilen?

Paumier Huilde ik?

Philippe Ja. 'Sterf en word!'

Paumier Die woorden willen me maar niet uit de zin, Philippe. Wat mogen ze voor mij betekenen?

Philippe Heel eenvoudig, Jean Serve, sterf als beer en verschijn als man.

Paumier (geschrokken) Nee, nee, Philippe. Wie ben ik zonder de ongetemde mannelijkheid van de beer.

Philippe (sneerend) Ongetemde mannelijkheid!? Pure agressie noem ik dat. De beer vormde geen echt paar met Rosetta. Hij besprong en verkrachtte haar. Daarom werd hij als een dol beest afgemaakt.

Paumier Ach, dat is de versie van die wereldvreemde speellieden. In de werkelijkheid moet men de agressieve beer een kans geven, in een gevecht van man tegen man. En dat met het mes... (Paumier neemt een mes en speelt eerst de man die de beer aanvalt. Hij legt het mes achteloos terzijde en speelt dan de beer die zich hoog op z'n poten opricht)

Philippe Je leeft in het verleden, Jean Serve.

Volgens de rijken berokken jij als beer de gemeenschap van Romans schade. Ze hebben je proces reeds gemaakt: de doodstraf! Een kans om je te verdedigen krijg je niet. Voor hen is het bloedige ernst.

Paumier Nee, Philippe, nee! Je vergist je. Zij spelen het spel van de omkering mee.

Philippe Dat is het werk van m'n vader. De rechter is de grootmeester van de omkering. Hij zet de verhoudingen in Romans op hun kop gedurende het carnaval, om die omkering dan in het dagelijkse leven van de stad beter te ontkenen. Om Romans te houden zoals het is: amechtig, aamborstig, oud en ziek. (pauze) Je weet, Jean Serve, dat ik naar hier gekomen ben omdat ik beloofd heb de gerechtigheid te helpen zegevieren in deze stad. Romans moet uit z'n as verrijzen! Met jou wil ik een nieuwe, jonge stad maken, Jean Serve Paumier! Ook al moet er bloed vloeien...

Paumier (geschrokken) Gedachten, Philippe, waarvoor geen oren zouden mogen bestaan!

Philippe Hé, Paumier, laat je niet gaan. Jean Serve, Jean Serve, herken je me?

Paumier Ei, waarom niet!? Jij bent een mens, en dan een vrouw en tenslotte de vrouw met wie ik de liefde wil bedrijven. Ik ben bij m'n verstand, zie je?

(Hij kust haar)